

Bölüm 5: Sosyal

5.5.1-5.5.4 Çalışma Koşulları

Çalışma koşulları

Bu faaliyette, **çalışma saatleri** ve **ebeveyn izni** gibi çalışma koşullarına bakacağız ve vaka senaryoları ile konuları inceleyeceğiz.

5.5 Çalışma Koşulları

No.	Temel gereklilikler	Grup sertifikasyonu			Bireys. sert.
		K. araziler	B. araziler	Grup yönet.	K/B
5.5.1	İşçiler günde sekiz saat, haftada 48 saat <u>normal mesai süresini</u> aşmayacaktır. Kesintisiz altı saat çalışmadan sonra 30 dakikalık mola verme ve kesintisiz altı iş gününden sonra bir tam dinlenme günü hakkına sahiptirler. Güvenlik görevlilerinin çalışma süresi haftada 60 saati veya geçerli yönetmeliği (hangisi daha kısaysa) aşamaz. ILO Sanayi İşlerinde Çalışma Sürelerine İlişkin Sözleşme, 1919 (No. 1). ILO Ticaret ve Büro İşlerinde Çalışma Sürelerine İlişkin Sözleşme, 1930 (No. 30).				
5.5.2	<u>Fazla mesai</u> gönüllülük esasına dayanır ve buna aşağıdaki şartlar altında izin verilir: a) İşveren tarafından zamanında talep edilmesi halinde. b) Hangisi yüksekse, yerel yasalara veya CBA'ya göre ücret ödemesi yapılması halinde. Ancak yasa veya CBA yoksa normal ücretin en az 1,5 katı kadar ücret ödenir. c) Sağlık ve güvenlik risklerini artırmıyorsa; fazla mesai sırasındaki kaza oranları takip edilir ve gerekirse mesai azaltılır. d) İşçiler işten sonra evlerine güvenli şekilde dönebilecekse.* e) Özel durumlar dışında, toplam çalışma haftasının 60 saati aşmaması halinde.* f) İşçi/çalışanların 6 saatlik çalışmadan sonra 30 dakika mola vermesi ve 24 saatlik süre zarfında kesintisiz en az 10 saat dinlenmesi halinde. g) Normal ve fazla mesai saatlerinin kaydının tutulması halinde.*				

h) Hasat işleri gibi 6 haftaya kadar süren ve kısa sürede tamamlanması gereken belirli faaliyetlerde, yılda en fazla 12 hafta boyunca haftada 24 saate kadar fazla mesai yapılabilir ve yalnızca bu durumda işçiler aralıksız 21 güne kadar çalışabilir.

*Belirli durumlarda koşullar geçerlidir.

ILO, Sanayi İşlerinde Çalışma Sürelerine İlişkin Sözleşme, 1919 (No. 1)

ILO Ticaret ve Büro İşlerinde Çalışma Sürelerine İlişkin Sözleşme, 1930 (No. 30)

ILO Tarımda Güvenlik ve Sağlık Uygulama Kuralları, 2010

ILC Oturum, çalışma süresine ilişkin araçlarla ilgili Genel Araştırma, 2018 (No. 107)

Küçük araziler için gereklilik yalnızca aşağıdaki istihdam uygulamalarını gerçekleştiriyorsa geçerlidir.

- Her biri 3 ay veya daha fazla süreyle 10 veya daha fazla geçici işçi istihdam eden araziler, ve/veya
- Takvim yılı başına 50 veya daha fazla geçici işçi istihdam eden araziler

5.5.1

İşçiler günde sekiz normal çalışma saatini veya haftada 48 saati aşmazlar, mola ve izin günleri alırlar

Çalışanların **istismar edilmemesini** sağlamak ve refahlarını korumak için gereklilik 5.5.1 Sertifika Sahipleri için düzenli çalışma saatleri koşullarını belirler.

- Düzenli çalışma saatleri **günde en fazla 8 saatten** oluşur.
- Çalışma haftası en fazla **haftada 48 saat**.
- **Kesintisiz 6 çalışma saatinden** sonra, en az **30 dakika ara** olmalı
- **Kesintisiz 6 çalışma gününden** sonra, en az **bir tam gün dinlenme** olmalı

Bu gereklilik, **güvenlik görevlileri** için bir istisna içermektedir. Düzenli çalışma saatleri **haftada 60 saati** veya geçerli yönetmeliği (hangisi daha katı ise) aşmamalıdır.

Vaka senaryosu

Bir ay arazisine ilişkin aşağıdaki vaka senaryosuna bakalım

Bu bireysel sertifikalı çay arazisinde 10'dan fazla daimi işçi var. Haftada **altı gün çalışıyorlar**. Her iř günü, işçiler güne **sabah 7'de** başlarlar ve günlerini **ğleden sonra 3'te** bitiriyorlar.

işçiler 8 saatlik iř günü boyunca hiç ara vermiyorlar.

?

Bu alışma koşulları Standartlara uygun mu?

Cevabı düşünmeden bir sonraki sayfaya geçmeyin

Vaka senaryosu - Çözüm

Cevap "**Hayır**", bu çalışma koşulları işçilerin sağlığı ve refahı üzerinde olumsuz sonuçlar doğurabilir.

İşçiler en fazla 8 saatlik iş günü sınırını aşmazken, kesintisiz 6 iş gününden sonra bir izin günü verilir, **ayrıca dinlenmek için günde en az 30 dakikalık bir mola vermelidir.**

Fazla mesai aşağıdaki koşullarda olmalıdır:

- **gönüllü**
- zamanında **talep edilen**
- **ulusal hukuk** veya Toplu İş Sözleşmesi (hangisi daha yüksekse) veya normal ücretin en az 1,5 katına göre **ödenen**
- **sağlık ve güvenlik risklerini artırmaz** (fazla mesai sırasındaki kaza oranları izlenir ve artışların ele alınması gerekir)

Yönetim düzenli ve fazla mesai saatlerinin bir **kaydını** tutmalıdır.

- Hasat dönemi gibi özel durumlar dışında toplam çalışma haftası **60 saati geçmez**
- İşçiler **6 saatlik çalışmadan sonra 30 dakikalık bir mola** ve 24 saatlik periyotta en az aralıksız 10 saat dinlenme hakkına sahiptir.
- Hasat gibi 6 haftaya kadar kısa bir sürede tamamlanması gereken **belirli faaliyetler** için, **yılda en fazla 12 hafta boyunca haftada 24 saate kadar** fazla mesai yapılabilir ve işçiler kesintisiz 21 güne kadar çalışabilir.
- Belirli koşullarla, işçilerin eve güvenli bir şekilde taşınması sağlanmalıdır

No.	Temel gereklilik	Grup sertifikasyonu			Bireys. sert.
		K. araziler	B. araziler	Grup yönet.	K/B
5.5.3	Daimi işçiler, geçerli yasa uyarınca ücretli ebeveyn izni alma hakkına sahiptir. İlgili yasaların yokluğunda, işçiler en az 12 haftalık ücretli doğum izni alırlar. Bu iznin en az altı haftası doğumdan sonrası için alınır. Doğum izninden sonra aynı hüküm ve şartlar altında ve ayrımcılık yapılmaksızın, kıdem kaybetmeden veya ücret kesintisi yapılmaksızın işlerine geri dönebilirler. Hamile, bebek emziren veya yakın tarihte doğum yapmış olan işçilere esnek çalışma takvimleri ve çalışma yeri düzenlemeleri önerilir. Bebek emziren kadınlara günde iki kez fazladan 30’ar dakikalık mola hakkı verilir ve çocukla ilgilenmeleri için uygun emzirme ortamı sağlanır. ILO Anneliğin Korunması Sözleşmesi 1952 (No. 183) <i>Küçük araziler için gereklilik yalnızca aşağıdaki istihdam uygulamalarını gerçekleştiriyorsa geçerlidir:</i> - Her biri art arda üç ay veya daha uzun süreyle çalışan 10 veya daha fazla geçici işçi ve/veya - Takvim yılı başına 50 veya daha fazla geçici işçi istihdam eden araziler	✓	✓	✓	✓

Bir sonraki sayfaya geçmeden önce gerekliliği ve geçerliliğini okuyun

5.5.3

Daimi işçiler, ücretli ebeveyn izni, haklar ve sosyal yardımlara sahiptir

Bu yardımlar geçerli yasalara uygun olarak ödenir.

İlgili yasaların yokluğunda, işçiler en az 12 haftalık ücretli doğum izni alırlar. Bu iznin en az altı haftası doğumdan sonrası için alınır.

İzinden sonra işçiler işlerine **aynı hükümler** ve **koşullar** altında ve ayırım gözetmeden dönebilirler. Kıdem kaybı yaşamamalı ve ücretlerinde bir kesinti yaşamamalıdır.

5.5.3

Hamile ve emziren çalışanlar için esnek çalışma düzenlemeleri

Hamile, bebek emziren veya yakın tarihte doğum yapmış olan işçilere **esnek çalışma takvimleri** ve çalışma yeri düzenlemeleri önerilir.

Bebek emziren kadınlara günde **iki kez fazladan 30'ar dakikalık mola** hakkı verilir ve çocukla ilgilenmeleri için uygun emzirme ortamı sağlanır.

Vaka senaryosu

Bir vaka örneğine bakalım

Bir muz plantasyonunun daimi işçisinin yakın zamanda bir çocuğu oldu. Doğumdan sonra arazi müdürü işçiye **3 aylık doğum izni** verdi.

İzin süresince işçiye **ödeme yapılmadı**, ancak arazi müdürü işçinin geri döndüğünde **eski işine geri dönebileceğine** ve eskisi gibi **aynı maaş alabileceğine** söz verdi.

?

Arazi yöneticisi doğru yaklaşımı benimsedi mi?

Cevabı düşünmeden bir sonraki sayfaya geçmeyin

Vaka senaryosu - Çözüm

Cevap “Hayır”.

Yönetici işçiye ebeveyn izni vermiş olsa da, bu iznin **ücretli** olması gerekirdi.

Bir ülkede ücretli ebeveyn izni yasası olmasa bile, Standart, çalışanların en az altı haftası doğumdan sonra olmak üzere **en az 12 hafta ücretli** doğum izni alması gerektiğini belirtmektedir.

Vaka senaryosu

Başka bir vaka örneğine bakalım.

Bir kahve kooperatifinin sekreterinin bir bebeği oldu. **Dört aylık doğum izninden** sonra işe geri döndü. Hala **aynı maaşa** ve sabah 8'den akşam 5'e kadar **aynı çalışma saatlerine** sahip ve öğlen **bir saat öğle yemeği molası** var.

Kooperatif ayrıca haftada bir kez evden çalışmasına izin veriyor.

Çocuğunu emzirdiği için ofiste mesai saatleri içinde anne sütünü sağması gerekir. **Bunu çalışırken günde iki kez yapıyor.**

Ofisi kooperatifteki diğer iş arkadaşlarıyla paylaşıyor.

?

Bu çalışma koşulları yeni anne için uygun mu?

Cevabı düşünmeden bir sonraki sayfaya geçmeyin

Vaka senaryosu - Çözüm

Cevap “Hayır”.

Doğum izninden döndükten sonra, bu çalışana emzirmesi ve bu durumda anne sütü pompalaması için **günde iki adet 30 dakikalık ek mola** verilmelidir.

Ayrıca anne sütünü sağması için **uygun bir alan** sağlanmalıdır.

		Grup sertifikasyonu			Bireys. sert.
No.	Özel gereklilik	K. araziler	B. araziler	Grup yönet.	K/B
5.5.4	Geçerli asgari çalışma yaşının altında olan ve işyerinde ebeveynlerine eşlik eden işçi çocukları için aşağıdaki şartlar sağlanmalıdır: - Çocuklara yaşlarına uygun güvenli bir alan sağlanmalıdır. - Çocuklar her zaman yetişkinler tarafından sürekli gözetim altında tutulmalıdır. ILO Tarımda Güvenlik ve Sağlık Uygulama Kuralları, 2010	✓	✓	✓	✓

Bir sonraki sayfaya geçmeden önce gerekliliği ve geçerliliğini okuyun

5.5.4

Çalışırken ebeveynlerine eşlik eden işçilerin küçük çocukları için güvenli koşullar

Küçük çocukları olan işçilerin genellikle işe çocuklarını da yanlarında getirmeleri gerekir.

Bu durumlarda, geçerli asgari çalışma yaşının altında olan çocuklar:

- Yaşlarına uygun **güvenli bir alan** sağlanmış
- Yetişkinler tarafından **sürekli gözetim** altında

Vaka senaryosu

Başka bir vaka örneğine bakalım

Bir kahve arazisinde, çocukların tarımsal üretime dahil olması yasaktır.

Bu nedenle, hasat işçileri kahve toplarken, **küçük çocukları işçilerin konakladıkları yerde tek başlarına kalıyorlar.**

?

Bunlar küçük çocuklar için güvenli ve uygun koşullar mı?

Cevabı düşünmeden bir sonraki sayfaya geçmeyin

Vaka senaryosu - Çözüm

Cevap “**Hayır**”.

Gereklilik 5.5.4, çalışanların çocuklarına **yetişkinlerin sürekli gözetimi altında** olacakları **güvenli bir yer** sağlanmasını gerektirmektedir.

İşçilerin çocuklarının işçilerin konakladıkları yerde tek başlarına kalmaları güvenli değildir.

Vaka senaryosu

Bu vaka örneği küçük bir kakao arazisi hakkındadır.

Küçük kakao arazisinde üç daimi erkek işçi ve bir kadın işçi var. Kadın işçinin kısa süre önce bir bebeği oldu.

Bebek doğduktan 1 ay sonra tekrar arazide çalışmaya başladı. **Bebeği bırakacak güvenli bir yer ya da bebeği bırakacak kimse olmadığından, kakao hasadı yaparken bebeğini sırtında taşıyor.**

Çocukları işe getirmek ülkede yasalarca yasaklanmamıştır.

Arazide emzirme odası da olmadığı için çocuğunu dışarıda emziriyor.

?

Bunlar güvenli ve uygun çalışma koşulları mı?

Cevabı düşünmeden bir sonraki sayfaya geçmeyin

Vaka senaryosu - Çözüm

Cevap “**Evet**”.

Burası geçici işçilerin olmadığı küçük bir arazi olduğundan, hamile ve emziren işçiler için esnek çalışma düzenlemeleri gerekliliği geçerli değildir.

Bu arazi aynı zamanda 5.5.4 ile de uyumludur, çünkü çocukları işe getirmek ülkede yasalarca yasaklanmamıştır. Anne, işinin ve kullanılan ekipmanın çocuğunu riske atmadığından emin olmalıdır.

**RAINFOREST
ALLIANCE**

rainforest-alliance.org